

צבי ברנדווין]. ב' תלקים. ירושלים תש"ך. מהדורא ב', שם, תשכ"ט—תש"ל.
4°.

ועם פירוש אור יקר לר' משה קורדואירו, מכת"י (על תיקוני זהר חדש).
ירושלים, ג"ח, תשל"ב — ל"ה. 2°.

קטעים מתקוני זהר מכת"י, 129 REJ, עמ' 161—178.

מזרז ג'

מדרשים קטנים, פרקים וקטעים *

1. אגדות עתיקות מתימן, ע"פ כת"י ע"י ר' דוד ששון (תדפיס מתוך
J.J.L.G., פפא"מ, שנה ט"ז).

2. אגדת אברהם, נתפרסמה ע"י ר"מ פרידמאן במאסף תהלה לדוד, לכבוד
ר"ד קופמאן, ברסלא, תר"ס, עמ' 58—60; ובתוך: אוצר מדרשים לאייזנ-
שטיין, עמ' 9/8.

*2. אור עולם, ראה: מדרש לעולם.

3. אותות המשיח, בקובץ חבור המעשיות והמדרשות, קושט', רע"ט, פירארה,
שי"ד; ויניציאה, [שנ"ט]; וירונה, ת"ז; בתוך: בתי מדרשות לילינק, ח"ב,
עמ' 58—63; ובתוך: אוצר מדרשים הנ"ל, עמ' 390—392.

וע"י יהודה אבן-שמואל בספרו מדרשי גאלה, מהדורה שניה, תשי"ד, עמ'
318—323 (ועיי"ש עמ' 425—426).

4. ספר אליהו (חזיונות לימות המשיח). שאלוניקי, תק"ג; ירושלים, תרצ"ה;
בסוף מדרש תדשא, [יוהניסבורג, תרי"ח]; בס' ילקוט הרועים, ווארשא,
תרמ"ה; וע"י ילינק בתוך: בית המדרש, ח"ג, עמ' 65—82; ובתוך: אוצר
מדרשים הנ"ל, עמ' 27/26.

ועם מבוא והערות (בגרמנית) ע"י ר"מ בוטנווייזר, לייפציג, תרנ"ז.

וע"י יהודה אבן-שמואל, בתוספת פרקי אליהו, עפ"י כת"י, שם, עמ' 41—54
(ועיי"ש עמ' 374—379).

* ישנם ספרים שנזכרים בספרי הראשונים בשם מדרשים ואבדו מאתנו. אלה לא
נרשמו פה. וראה בס' רב פעלים לר"א בן הגר"א, ווארשא, תרנ"ד, ובספרו של
צונץ, הדרשות בישראל (מהדורת אלבק), ירושלים, תש"ז, במפתח המדרשים ובהערות
שבסוף הספר.

5. ארחות חיים. ר' אליעזר הגדול, מוסר והנהגות שצוה לבנו, ובמספר ^{אוצר החכמה} דפוטים: צוואת התנא רבי אליעזר הגדול. לובלין, [של"ב]; פראג, שע"ב; בקובץ חבור המעשיות והמדרשות הנ"ל; ויניציאה, ש"ד; בס' שארית יוסף ^{א"ת 1234567} מר' יוסף בן שם טוב, שאלוניקי, שכ"ח; בס' שושנת יעקב מר' יעקב בר' אלחנן היילפריין, ויניציאה, שפ"ג; קראקא, ת"ת.

ועם פירוש דמשק אליעזר מרא"מ ווירניקובסקי, ווארשא, תרמ"ת.
ועם פירוש מר' גרשון חנוך ליינר, ווארשא, תרנ"א; ניו-יורק, תש"ו.
^{א"ת 1234567} ועם באור אשל חיים מר' חיים אברהם אבא גאלדבלאט, ווילנא תרנ"ג.
[ועי' רב פעלים, עמ' 31—34].

6. בית המדרש, קבוצת מדרשים קטנים ורובם עפ"י כת"י לר"א ילינק. ששה ^{א"ת 1234567} בתים. לייפציג, תרי"ג—תרל"ת. צילום, ירושלים, תרצ"ח, בשני כרכים * * .
אגדת משיח. ח"ג, עמ' 141—143 (וב"אוצר מדרשים" לאייזנשטיין, עמ' 389. שני קטעים עפ"י כ"י פרסם רש"א וורטהיימר, ב"מדרשים כתבי-יד", ^{א"ת 1234567} ירושלים, תרפ"ג, עמ' כ"ח). ועי' י. אבן שמואל בספרו מדרשי גאולה, עמ' ^{א"ת 1234567} 101—106 (ועי"ש עמ' 391—392).

אגדת עולם קטן, ח"ה, עמ' 57—59 (ואייזנשטיין, שם, עמ' 406—407).
אגדת תפלת שמונה עשרה. ח"ה, עמ' 54—56 (ובהנ"ל, עמ' 584—585).
אגדתא דבני משה. ח"ו, עמ' 15—18 (ובהנ"ל, עמ' 385—386).
גן עדן וגיהנם. ח"ה, עמ' 42—51; ח"ו, עמ' 150—153 (ובהנ"ל, עמ' 85—93).
הגדת שמע ישראל. ח"ה, עמ' 165—166 (ובהנ"ל, עמ' 550—551).
חיי חנוך. ח"ד, עמ' 129—132 (ובהנ"ל, עמ' 181—183).
חלום מרדכי. ח"ה, עמ' 9—16 (ובהנ"ל, עמ' 61—63).
כסא של שלמה המלך. ח"ב, עמ' 153—158; ח"ה, עמ' 34—39 (ובהנ"ל, עמ' 526—530).

לקוטי מדרשים. ח"ה, עמ' 155—164.
מדרש דאברהם אבינו. ח"ה, עמ' 40—41 (ובהנ"ל עמ' 7—8).
מדרש אל יתהלל. ח"ו, עמ' 106—108 (נוסחא שניה בספר הלקוטים לר"א גרינהוט, ח"א, ירושלים, תרנ"ת. וב' הנוסחאות ביחד ב"אוצר מדרשים" הנ"ל, עמ' 15—19).

* * הרשימה דלהלן כוללת רק מדרשים שאין להם ערכים מיוחדים במחלקה זו.

מדרש ביום השמיני. ח"ד, עמ' 137—139 (ובהנ"ל, עמ' 75—76).

מדרש גדול וגדולה. ח"ג, עמ' 121—130 (ובהנ"ל, עמ' 78—82). ועם הוספות

בספר מנורת המאור לר' ישראל אלנקאווה, הוצ' ג. ענעלאו, ח"ד, ניו-יורק.

תרצ"ב, עמ' 520—543. (ועיין בתי מדרשות לרש"א וורטהיימר, מהדורה

חדשה, כרך א', ירושלים, תש"י, עמ' רצ"א, מאמר גדולה ענוה).

מדרש גלית הפלשתני. ח"ד, עמ' 140—141 (ובהנ"ל, עמ' 83).

מדרש ה' בהכמה יסר ארץ. ח"ה, עמ' 63—69 (ובהנ"ל, עמ' 104—107).

[הוא רק נוסח אחר ממדרש כונן, וקרוב לזה הוא סדר רבה דבראשית, שי"ל

ע"י רש"א ורטהימר].

מדרש על הפסוק והוא עבר לפניהם. ח"ה עמ' 52—53 (ובהנ"ל, עמ'

213—214).

מדרש ויסעו. ח"ג, עמ' 1—5 (ובספר רב פעלים לר"א בן הגר"א, ווארשא,

תרנ"ד, עמ' 153—156. ועיין שם, עמ' 55, הערה א', ובמדור זה, מס' 34).

מדרש לחנוכה. ח"א, עמ' 132—141; ח"ו, עמ' 1—3 (וב"אוצר מדרשים",

עמ' 189—194). ומכתב-יד ע"י ישראל אדלר, בתוך: מחקרים במדעי

היהדות, ספר יובל לכבוד יצחק קיוב. ניו-יורק תשל"ב, עמ' א—ח.

מלהמות מלך המשיח. ח"ו, עמ' 117—120 (ובהנ"ל, עמ' 394—395). וע"י

י. אבן שמואל (בשם: נחמות המשיח), בספרו מדרשי גאולה, עמ' 345—346.

מעשה בשלמה המלך. ח"ב, עמ' 86—87 (ובהנ"ל, עמ' 530).

מעשה דניאל. ח"ה, עמ' 117—130 (ובהנ"ל, עמ' 97—103). וע"י י. אבן שמואל

שם, עמ' 209—228 (ועיי"ש עמ' 405—407).

מעשה הנמלה. ח"ה, עמ' 22—26 (ובהנ"ל, עמ' 534—536. גרסה גם הרבה

פעמים בפ"ע).

מעשיות. ח"ד, עמ' 142—144, ח"ה, עמ' 131—154, וח"ו, עמ' 121—147.

מרגניתא דבי רב. ח"ב, עמ' 120—122 (ובהנ"ל, עמ' 355—356).

משלים של שלמה המלך. ח"ד, עמ' 145—152 (ובהנ"ל, עמ' 531—534).

נסתרות ר' שמעון בן יוחאי. ח"ג, עמ' 78—82 (ובהנ"ל, עמ' 555—557,

ובספר ילקוט הרועים, ווארשא, תרמ"ה). גרסה לראשונה עם ספר אליהו

(ראה לעיל, מס' 4); וע"י יהודה אבן-שמואל, שם, עמ' 187—189 (ועיי"ש

עמ' 401—405; 462—472).

סדר גן עדן. ח"ב, עמ' 52—53; ח"ג, עמ' 131—140; ח"ה, עמ' 43; ח"ו,

- עמ' 151—152; (ובהנ"ל, עמ' 85—89). וע"י י. אבן שמואל, שם, עמ' 309—310 (ועיי"ש עמ' 421). [ח"ב הוא חלק ממסכת גן עדן, ע"י זה].
- סדר יצירת הולד. ח"א, עמ' 153—158 (ובהנ"ל, עמ' 243—245).
- סדרי דשמושא רבא וסדרי היכלות, ח"ו, עמ' 109—111 (ובהנ"ל, עמ' 548—549). ועל-פי כת"י ע"י ג. שלום, בחוך: תרביץ, שנה ט"ז (תש"ה), עמ' 196—204 [ועיין עוד בס' רב פעלים, עמ' 130—132].
- ספר נח. ח"ג, עמ' 155—160 (ובהנ"ל, עמ' 400—402).
- סעודת גן עדן, ח"ה, עמ' 45—46 (ובהנ"ל, עמ' 89—90).
- סעודת לזיתן, ח"ו, עמ' 150—151 (ובהנ"ל, עמ' 90).
- פרק מגיהנם לר' יצחק בן פרנך, ח"ה, עמ' 48—49 (ובהנ"ל, עמ' 92—93).
- פרק גן החיים, ח"ה, עמ' 47—48 (ובהנ"ל, עמ' 90—91).
- פרק ר' יאשיהו. ח"ו, עמ' 112—116 (ובהנ"ל, עמ' 202—203).
- שאלות ר' אליעזר. ח"ו, עמ' 148—150 (ובהנ"ל, עמ' 579).
- שמהזאי ועזאל. ח"ד, עמ' 127—128 (ובהנ"ל, עמ' 549—550).
- תפלת מרדכי ואסתר. ח"ה, עמ' 1—8 (ובהנ"ל, עמ' 64—66, וב"מדרשים כתבי-יד" לרש"א וורטהיימר, עמ' ל"ב—מ"ג, וב"בתי מדרשות", מהדורה חדשה, כ"א, עמ' של"א—של"ט).
- תפלת ר' שמעון בן יוחאי. ח"ד, עמ' 117—126 (ובהנ"ל, עמ' 551—555).
- וע"י יהודה אבן-שמואל, מדרשי גאולה, עמ' 268—286 (וע"ש עמ' 411—414). [עיין מאמרו של אפרים א. אורבך ב"ארץ ישראל", מחקרים בידיעת הארץ ועתיקותיה, ספר עשירי, ספר זלמן שזר. ירושלים, תשל"א].
7. בית עקד האגדות, אספת מדרשים ואגדות אשר בכת"י וספרים ישנים ע"י רח"מ הורוויץ, ב"ת. פפד"מ, תרמ"א—מ"ד; דפוס-צילום, ירושלים, תשכ"ז. אנדת משיח. חוב' א', עמ' 56—58.
- אנדת רבי ישמעאל. שם, עמ' 58—61 (וב"אוצר מדרשים" לאיינושטיין, עמ' 250). וע"י י. אבן שמואל, שם, עמ' 148—152 (ועיי"ש עמ' 399—400).
- דרשות ר' בנאה. חוב' ב' עמ' 25—28, (ובהנ"ל, עמ' 76—77).
- מאמר ארבעה מלכים. שם, עמ' 19—21, (ובהנ"ל, עמ' 69).
- מדרש עשרת מלכים. חוב' א', עמ' 16—33, 38—55 (ובהנ"ל, עמ' 461—466).

- מעשה רבי אליעזר בן הורקנוס (ז' נוסחאות). שם, עמ' 1—15 (ובהנ"ל, עמ' 31—32, רק נוסח א' זב').
- ענין הירם מלך צור. חוב' ב', עמ' 29—30 (ובהנ"ל, עמ' 179—180).
- *7. ברייתא דאצילות, ראה מסכתא דאצילות.
8. ¹¹¹¹¹¹¹¹¹¹ברייתא דישועה, י"ל ע"י ר"ש שנבלום בתוך: שלשה ספרים נפתחים, לבוב, תרל"ז, דף מ"ב—מ"ז; ובתוך: אוצר מדרשים לאייזנשטיין, עמ' 247—249. ועל-פי כתב-יד בודליינה 2860 בתוך תשובות הגאונים למרמור-שטיין, דעווא, תרפ"ח, עמ' כ.
- נוסח חדש של הנ"ל פרסם ר"ל גינצבורג, בתוך: גנזי שכטר, ח"א, ניו-יורק, תרפ"ח, עמ' 212—215.
9. ברייתא דמ"ט מדות. בס' הלקוטים לר"א גרינהוט, ח"ב, ירושלים, תרנ"ח; ד"צ, שם, תשכ"ז; ובתוך: אוצר מדרשים הנ"ל, עמ' 293—296.
- [עין רב פעלים לר"א בן הגר"א, ווארשא, תרנ"ד, עמ' 87/86, ובהערה שם].
- ¹¹¹¹¹¹¹¹¹¹ועם ביאור קצר ע"י שי"ח [קניבסקי], גלוה לברייתא דמלאכת המשכן עם ביאורו, בני-ברק תשכ"א.
- [לקוטים מהנ"ל גלוה ג"כ לברייתא דמלאכת המשכן, הוצ' מאיר איש שלום].
10. ברייתא דמסכת גדה. י"ל ע"י רח"מ הורוויץ בתוך: תוספתא עתיקתא, פפא"מ, תרמ"ט.
- פרקי גדה, ע"י מ. היגר, בתוך: עלים לביבליוגרפיה וקורות ישראל, שנה ג', וינה תרצ"ח, חוב' ג', עמ' 61—69.
- [ועי' ש. שכטר JQR, סדרה ישנה, כרך ג' 1891, עמ' 340—341. ועי' "שקיעין" לר"ש ליברמן, ירושלים תרצ"ט, עמ' 22: "כנראה נכתבה ע"י בן א"י שהיה שייך לכת שלא התנהגה כתורה וכהלכה". ועי' בס' מתיבות לרב"מ לויזן דף 115. וראה ספר "מחקרים בספרות הגאונים" מאת אביגדור אפטוביצר, דף 166: ספר חשוד מתקופת הגאונים. והורביץ בספרו שם, פתחי גדה, דף 58, דוחה חשד הנ"ל. וראה בתו"ש ויקרא פי"ב בביאור לאות לח, מג].
11. ברייתא דמעשה בראשית. בסוף ס' יריעות שלמה לר"ש בובר, ווארשא, תרנ"ו; ובתוך: אוצר מדרשים הנ"ל, עמ' 313—319. [והוא "סדר רבה דבראשית" לעיל מדור ב', מס' 56, בשינויים].
- *11. ברייתא דר' יהושע בן לוי. ראה מעשה דרבי יהושע בן לוי.

12. ברייתא דר"פ בן יאיר. בס' הלקוטים ח"ב לר"א גרינהוט, עם הערות ר"א אפשטיין.

13. בתי מדרשות, לר' שלמה אהרן וורטהיימר. ב' כרכים, ירושלים, תשי"ג—תשי"ג.

אגדה מבני יעקב, כ"א, עמ' קצ"ט—ר"ג (ראשונה ב"בתי מדרשות", ח"ב, ירושלים, תרנ"ד, עמ' ט'—י"ד) [נוסחה אחרת מ"צוואת נפתלי". עיין מדור זה]. — חלום מרדכי ותפלתו ותפלת אסתר, כ"א, עמ' של"א—של"ט

(וב"אוצר מדרשים" לאייזנשטיין, עמ' 64—66). — חמש עשרה נקודות

שבמקרא. כ"ב, עמ' תפ"ט—תצ"ד (ראשונה ב"אוצר מדרשים כתבי-יד",

ח"ב, ירושלים, תרע"ד, עמ' ל'—ל"ד). — מאמר גדולה ענוה, כ"א, עמ'

רצ"א. — מדרש האותיות, כ"ב, עמ' תס"א—תס"ה (ראשונה ב"מדרש

חסר ויתר", ירושלים, תר"ץ). — מדרש אשת חיל. עמ' קמ"ה—ק"ג

(ראשונה ב"אוצר מדרשים כתבי יד", ח"ב, עמ' י"ז—כ"א). — מדרש בין

מים למים. שם, עמ' צ"ז—צ"ט (ראשונה ב"מדרשים כתבי-יד", ירושלים,

תרפ"ג, עמ' כ"ח). — מדרש ואלה תולדות אהרן ומשה. כ"א, עמ' רט"ו—

רי"ח (ראשונה ב"בתי מדרשות", ח"ג, עמ' ט"ו—י"ט, ומשם ב"אוצר

מדרשים" לאייזנשטיין, עמ' 11—12). — מדרש וזאת הברכה. כ"ב, עמ'

קי"ט—קכ"ב (ראשונה ב"אוצר מדרשים כתבי-יד", ח"ב, עמ' כ"ז—ל'). —

מדרש חסד לאומים. שם, עמ' קמ"א—קמ"ד (ראשונה שם, עמ' כ"ד—

כ"ז). — מדרש ירושלמי על מגלת אסתר. כ"א, עמ' ש"מ—ש"ג (ראשונה

ב"לקט מדרשים", ירושלים, תרס"ג). — מדרש יתברך. שם, עמ' קע"ט—קפ"ג

(ראשונה ב"בתי מדרשות" ח"א, ירושלים, תרנ"ג, עמ' מ"ג—מ"ה, ומשם

ב"אוצר מדרשים" לאייזנשטיין, עמ' 251—252). — מדרש כתפוח בעצי היער.

שם, עמ' רע"ז—רפ"ה (ראשונה שם, ח"ד, ירושלים, תרנ"ז, עמ' כ"ב—ל',

ומשם ב"אוצר מדרשים" הנ"ל, עמ' 262—264). — מדרש מנין. כ"ב, עמ'

ע"ה—פ"ח (ראשונה ב"אוצר מדרשים כתבי-יד", ח"א, ירושלים, תרע"ג,

עמ' פ"ח—צ"ג; ובהוספות ב"מדרשים כתבי-יד", עמ' ו'—י"ט. הנוסחה

הראשונה נדפסה גם ב"אוצר מדרשים" הנ"ל, עמ' 304—306). — מדרש פוד

העבור. שם, עמ' ל"ט—מ"ד (ראשונה ב"לקט מדרשים", עמ' א'—ג'

וב"מדרשים כתבי-יד", עמ' נ"ה—ס'). — מדרש שני כתובים. כ"א, עמ'

רנ"א—רנ"ט (ראשונה ב"בתי מדרשות", ח"ד, עמ' א'—ו'; ב"לקט מדרשים",

- דף ט' ; ובהוספות ב"מדרשים כתבי-יד", עמ' מ"ד—נ"ד. הקטע מ"בתי
 מדרשות" נדפס גם ב"אוצר מדרשים" הנ"ל, עמ' 560—561). — מעשה רב
 כהנא. שם, עמ' ש"א—ש"ח (ראשונה ב"בתי מדרשות" ח"ד, עמ' ל"ה—ל"ז.
 ובהוספות בסוף "מדרש איוב", ירושלים, תרפ"ו, עמ' כ"ט—ל"ו. הנוסחה
 הראשונה נדפסה גם ב"אוצר מדרשים" הנ"ל, עמ' 252—253). — מעשה
 דר' מאיר. שם, עמ' קפ"ד—קפ"ו (ראשונה ב"בתי מדרשות", ח"ב, עמ'
 כ"ו—כ"ח, ומשם ב"אוצר מדרשים" הנ"ל, עמ' 277—278). — פרק צדקות.
 שם, עמ' רל"ד—רל"ז (ראשונה ב"בתי מדרשות", ח"ג, עמ' כ"ה—כ"ט,
 ומשם ב"אוצר מדרשים" הנ"ל, עמ' 499—500).
14. גדול השלום. בתוך : מסכתות זעירות לר"מ היגר, ניו-יורק, תרפ"ט, עמ'
 108—117 ; ועם הוספות בספר מנורת המאור מר' ישראל אלנקאווה, הוצ'
 ענעלאו, ח"ד, ניו-יורק, תרצ"ב, עמ' 544—560.
15. גדולת משה וכל מה שראה בעלותו למרום. שאלוניקי, תפ"ז ; שם, תק"ג ;
 אמשטרדם, תקי"ד ; ווילנא, תקס"ז, ועוד כ"פ.
 [רש"א וורטהיימר פרסם עפ"י כת"י מדרש כתפוח בעצי היער (ראה מדור
 זה, מס' 13). ונעלם ממנו שהוא הוא ספר הנ"ל. ועיין מ"ש ב"תורה שלמה"
 שמות, פ"ג, אות קנ"א].
16. דברי הימים של משה. קושט', רע"ז ; ויניציאה, ש"ד ; שם, שס"ה ;
 שקלוב, [תקס"ח] ; ווילנא, תקע"ט, ועוד כ"פ ; ובתוך : בית המדרש לילינק,
 ח"ב ; ובתוך : אוצר מדרשים הנ"ל, עמ' 357—361 ; ובס' חלקת מחוקק
 לא. מ. הברמן, ירושלים ותל-אביב, תש"ז, עמ' 7—24.
17. הגדות קטועות, מאת ר"ל גינצבורג, הוצאה מיוחדת מתוך מאסף הגרן,
 ספר תשיעי, ברלין, תרפ"ג.
18. הכרת פנים לר' ישמעאל. עפ"י כת"י ע"י גרשם שלום, בתוך : ספר אסף,
 ירושלים תשי"ג, עמ' 480—487.
- קטעים חדשים מספרות הכרת-פנים וסדרי-שרטוטין, מאת איתמר גרינולד —
 תרביץ, שנה מ, תשל"א, עמ' 301—319.
- *18. הלכות הכסא, ראה מחלקה זו, מדור ב, מס' 53.
19. הלכות ואגדות, לר"מ היגר, נויארק, תרצ"ג.
 מגילת יהודית. עמ' 105—113. — מדרש גלות שלמה. עמ' 83—87.
 מדרש לעתיד לבוא. עמ' 153—158. — מדרש עקידת יצחק. עמ' 69—73. —

1234567

- מעשה גן עדן. עמ' 133—137. — מעשה דוד ואם גלית הפלישתית. עמ' 77—80. — מעשה יהודית. עמ' 95—102. — עשר אותות המשיח (ב' נוסחאות), עמ' 117—130 (נוסח ג' נדפס ב"הדנו", ספר היובל של הסתדרות תלמידי ישיבת רבנו יצחק אלחנן, ניו-יורק, תרצ"ו, עמ' 195—198. וע"י י. אבן שמואל, מדרשי גאולה, עמ' 311—317. ועיי"ש עמ' 422—425. ועיי"ן א. מרמורשטיין, REJ, כרך נ"ב (1906), עמ' 182—184). — פרק גן עדן. עמ' 141—150 [השוה מחלקה ו', מס' 54].
20. ספר החשק. ראה שבעים שמות דמטטרוין (במדור זה, מס' 71).
21. טוביה, נדפס בקובץ דברי הימים של משה רבנו, קושט', רע"ז; ויניציאה, ש"ד, שם, שס"ה, ועוד כ"פ; בקובץ הבור המעשיות והמדרשות, קושט', רע"ט; פירארה, שי"ד; ויניציאה, [שנ"ט]; וירונה, ת"ז. ועם תרגום לטיני ע"י סב. מינסטר, בתוך: מלאכת הדקדוק השלם, באזיליאה, ש"ב; שם, ש"ט. ועם תרגום לטיני ע"י פ. פאגיוס, איזנא, ש"ב. וע"י ר' שלמה בר' מסעוד אדהאן, בספר בנאות דשא, אמשטרדם, תצ"ה. וע"י יצחק זקיל פרנקיל, בתוך: כתובים אחרונים, לייפציג, תק"ץ, ועוד כ"פ. וע"י מ. גסטר (ב' נוסחאות), בקובץ מאמריו: Studies and Texts, vol. 3. וע"י דב היליר, בתוך הספרים החיצונים לא. כהנא, כרך שני, ספר שני.
22. מעשה יהודית, קושטנטינא, [שי"ב—שי"ג]; ויניציאה, [ש"ס לערך]; בס' ספורי המעשים, מנטובה, תפ"ה; בתוך: בית המדרש לילינק, ח"א וח"ב; בתוך אוצר מדרשים לאייזנשטיין, עמ' 204—209. ועפ"י כת"י ע"י מ. היגר, בתוך: הלכות ואגדות, עמ' 95—102. מגלת יהודית, מתורגמת ע"י יהודה ליב בן-זאב, וינה תקנ"ט; שם, תקס"ב; שם, תקע"ט. וע"י יצחק זקיל פרנקיל, בתוך: כתובים אחרונים, לייפציג, תק"ץ, ועוד כ"פ. ועפ"י כת"י ע"י מ. היגר, בתוך הנ"ל, עמ' 105—113. ותרגום מן יונית ע"י משה סימון, בתוך: הספרים החיצונים לא. כהנא, כרך שני, ספר שני.
- ספר יהודית, תחזורת הנוסח המקורי בצרוף מבוא, פירושים ומפתחות ע"י י. מ. גרינץ, ירושלים, תשי"ז.
- נוסח חדש ע"י א. מ. הברמן, בתוך קובץ מחניים נב, כסלו תשכ"א, עמ' 42—47.
- [על דפוס קושט' עיי"ן א. מ. הברמן, קרית ספר, כרך ל"ג (תשי"ח), עמ' 518.]

- ועל מהדורת י. מ. גרינץ ראה מאמרו של דוד פלוסר, שם, עמ' 272—274].
23. כבוד חופה. ליקוטים מן מדרשים שונים. י"ל ע"י רח"מ הורוויץ, פפא"מ, תרמ"ח; ד"צ [ירושלים תש"ל ?].
- אדם הראשון, שני נוסחאות (ובתוך: אוצר מדרשים הנ"ל, עמ' 11/10).
 — סדר ארקים, וזהו סידור של מדות טובות (ובהנ"ל, עמ' 70—72). —
 שבע נקודות (ובהנ"ל, עמ' 521/520). — חופת אליהו, ע"ע.
24. ל"ב נתיבות חכמה נמסרו לחנוך. גדפס בספר מאור ושמש לר' יהודה קוריאט, ליורנו, תקצ"ט, עמ' כ"ד ע"ב — כ"ה ע"א.
25. לידת דוד. בסוף ברייתא רשמואל הקטן, שאלוניקי, תרכ"א; פפא"מ, תרכ"ג.
26. מגלת אנטיוכס. ואדי אל-חג'ארה, רמ"ב (ביחד עם לוח והגדה של פסח); מגטובה, שי"ז; ברלין, תקכ"ו; בחומש עם פירש"י, נאפולי, רנ"א; קושט', רס"ה; בס' חובות הלככות בתרגום לאדינו ע"י ר' צדוק בר' יוסף פורמון, קושט', חש"ד; במחזור כמנהג אשכנז, שאלוניקי, שט"ו—ט"ז; בסדר התפלות [המבורג ?], ת"פ; בסדר התפלות הספרדים וינה, תק"פ; בסדר עבודת ישראל לר"י בער, רדלהיים, תרכ"ח, ובשאר סדורי תפלה. ובמקורה הארמי עפ"י כ"י ע"י ר"צ פיליפובסקי, גלוה לס' מבחר הפנינים, לונדון, תרי"א.
- ועם מבוא והערות ר"ד סלוצקי, ווארשא, תרכ"ד.
 וע"י ר"א ילינק, בתוך: בית המדרש, ח"א וח"ו.
 ועפ"י כ"י ע"י ר"י טופרובר בתוך: הלבנון (כבוד הלבנון), שנה י' (תרל"ד).
 ובארמית ותרגום ערבי לרב סעדיה גאון עפ"י כ"י ע"י רש"א וורטהיימר, בתוך: לקט מדרשים, ירושלים, תרס"ג [= בתי מדרשות, מהדורה חדשה, כרך ראשון, שם, תש"י, עמ' שט—של].
- [שינוי נוסחאות לתרגום הערבי פרסם י. אברהם בספר היובל לכבוד ר"ד קויפמן, עמ' 119—120].
- ועל-פי כתב-יד וחילופי נוסחאות והערות על מקורות הלשון, בתוספת תרגום חדש לעברית מאת מנתם צבי קדרי, בקובץ בר-אילן, ספר השנה למדעי היהדות והרוח של אוניברסיטה בר-אילן, א. ירושלים תשכ"ג, עמ' 81—105 [ועיי"ש קובץ ב, תשכ"ד, עמ' 178—214: "תיאור של לשון המגילה על יסוד מהדורה זו"].

- נוסח עברי חדש (לפי כ"י המוזיאון הבריטי בלונדון) מאת נתן פריד — סיני, כרך ס"ד, תשכ"ט, עמ' צז—קמ. ועיין שם, עמ' שטו.
- [ועיין בקובץ רב סעדיה גאון, בעריכת ר"ל פישמן [מימון], ירושלים, תש"ג, עמ' תר"ג, סי' 4. ועיין עוד, י. יואל, מגילת אנטיוכוס דפוס ראשון, קרית ספר, כרך לז, תשכ"ב, עמ' 132—136. שם פרסם את התרגום העברי בשלימותו ואת השנויים שבנוסח הארמי בדפוס הנ"ל. ועיין Proceedings AAJR, XIV, 1944, 1—23 (קטעים מדברי רס"ג מכת"י על מגילת אנטיוכוס)].
27. מגלת חשמונאים א', ב'. בכתובים אחרונים. תרגום מלשון יוון. ובתוך: הספרים החיצונים, לא. כהנא, תל אביב, תרצ"ז, תחת שם מקבים, בד' נוסחאות. מגלת בני חשמונאי, עפ"י כת"י ע"י ר"מ גסטר, בספרו: Studies and Texts, כרך ג' לונדון, 1925—1928, עמ' 33—43.
28. מדרש אלה אזכרה (עשרה הרוגי מלכות). קושט', ר"פ. ובתוך: בית המדרש לילינק, ח"ב עמ' 64—72; נוסחא שניה ושלישית, שם, ח"ו, עמ' 19—35; בס' רב פעלים לר"א בן הגר"א, עמ' 157—160; ובתוך: אוצר מדרשים להנ"ל, עמ' 439—450; ועפ"י כת"י בס' בית אב (סדר חמש תעניות כמנהג ספרד), ליוורנו, תרל"ז. ובפ"ע ע"י א. ילינק, לפסיא, תרי"ג. ובשם מדרש עשרה הרוגי מלכות מתוך קובץ כתבי-יד רומי מס' 285 עם הערות ע"י משה הרשלר, סיני, ע"א, (תשל"ב), עמ' רי"ח—רכ"ח. [וראה מאמרו של יוסף דן, ב"מחקרי ספרות" מוגשים לשמעון הלקין, ירושלים תשל"ג, עמ' 15—22].
29. מדרש אספה (נקרא בשם זה ע"ש התחלתו בפ' אספה לי שבעים איש וגו'). לקוטים פרסם ר"ש בובר בתוך: כנסת ישראל, לשפ"ר, שנה א', עמ' 309—320; ורש"מ חאנעס בס' רב פעלים הנ"ל, עמ' 147—153. קטע מפרשת חקת ובלק פרסם רש"א וורטהיימר עפ"י כ"י, בתוך: בתי מדרשות, ח"ג, ירושלים, תרנ"ה, עמ' ז'—י"ב; מהדורה חדשה, כ"א, שם, תש"י, עמ' ר"ז—רי"ד.
30. מדרש ברכת יעקב אבינו. נדפס בסוף ספר משפטי שבועות לרב האי גאון, ויניציאה, שס"ב; המבורג, תקמ"ב; בתוך: בית המדרש לילינק, ח"ב וח"ה; ובתוך: אוצר מדרשים הנ"ל, עמ' 228—236.
31. מדרש הלל (ספר המעשים). בתוך: בית המדרש להנ"ל, ח"ה, ובתוך

- או"מ, עמ' 127—137. ועם תקונים והערות, ורשה (הוצ' "טרקלין"), תרפ"ד.
 32. **מדרש השכם** (ע"ש התחלתו בפ' השכם בבקר והתיצב לפני פרעה וגו')
 בס' הלקוטים לר"א גרינהוט, ח"א, ירושלים, תרנ"ח, עמ' ב'—כ', ד"צ, שם
 תשכ"ז; בתוך: אוצר מדרשים הנ"ל, עמ' 138—144; וע"י ר"א גויבואר
 בתוך: REJ כרך י"ד (1887), עמ' 107—109.
 [ב-HUCA, ח"ד עמ' 318 ואילך הדפיס ענעלאו ליקוט מאמרים המובאים
 ממדרש השכם ב"מנורת המאור" לר"י אלנקאווה. וראה מה שכתב על זה
 הר"ח אלבק ב"הדרשות בישראל" לצונץ, ירושלים, תש"ז, עמ' 428. וראה
 עוד מחלקה ב', מס' 27, בהערה, ורב פעלים, עמ' 48—51].
 *32. **מדרש השמות**. בתורה שלמה ויגש עמ' 1678, משכל טוב (בראשית עמ'
 292): ורבותינו בתר הוראה דרשו השמות.
 33. **מדרש ויכלו**. בס' הלקוטים הנ"ל, ח"ב, עמ' 16—20; בתוך: אוצר מדרשים
 הנ"ל, עמ' 156—157; וע"י ר"א גויבואר, שם, עמ' 110.
 [ע"י רב פעלים הנ"ל, עמ' 52—54; ובהערות ל"הדרשות בישראל" לצונץ
 (מהדורת אלבק), עמ' 427; וע"י ר"ל מימון, ספר רש"י, ירושלים תשט"ז,
 עמ' נט, הוסיף עוד מאמר ממדרש הנ"ל שאינו מובא ע"י גרינהוט. וע"י שלמה
 באבער, יריעות שלמה, ווארשא תרנ"ו, עמ' 12—13].
 34. **מדרש ויסעו**, או ספר מלחמות בני יעקב. י"ל בפעם הראשונה בשלמותו
 עפ"י כתבי-יד שונים, עם מבוא והערות מאת יעקב בצלאל הכהן לויטערבאך,
 במאסף מאמרים לזכרון ר' צבי פריץ חיות, וינא, תרצ"ג, עמ' ר"ה—רכ"ב
 (ובהוצאה מיוחדת) [ראה מדור זה, מס' 6]. וע"י י. דן ות. אלכסנדר, מחקרי
 המרכז לחקר הפולקלור, ג, (1972). עמ' סז—עו.
 35. **מדרש יונה**. גדפס ראשונה עם סבוב העולם לר' פתחיה מרגנשפורג, פראג,
 שנ"ה; זאלקווא, תקל"ב; שם, תקנ"ב; דובנא, תקנ"ה, ועוד כ"פ.
 וע"י ר"א ילינק, בתוך: בית המדרש, ח"א, עמ' 96—105.
 ועל-פי כ"י (ג' נוסחאות) ע"י רח"מ הורוויץ, בקובץ אנגדת אנגדות, ברלין
 תרמ"א, עמ' 17—35; ובתוך: אוצר מדרשים הנ"ל, עמ' 217—222.
 36. **מדרש לעולם** (עניני מוסר ודרך-ארץ שכל מימרא מתחלת "לעולם").
 גדפס בסוף ס' ראשית הכמה לר"א די וידאש (בשם: אור עולם); בתוך:
 בית המדרש הנ"ל, ח"ג; בתוך: אוצר מדרשים הנ"ל, עמ' 270—275; בס'
 מנורת המאור לר"י אלנקאווה, הוצ' ענעלאו, ח"ד, עמ' 493—519, 616—628.

37. מדרש מגלה (על אסתר). י"ל על-פי כת"י ע"י ר"מ גסטר, בתוך: *Semitic Studies* לזכרון אלכסנדר קאהוט, ברלין, 1897, עמ' 167—178 [Studies and Texts, כרך ג', עמ' 44—49]. וע"י רי"ד אייזנשטיין בתוך: אוצר מדרשים, עמ' 59—61.
38. מדרש מגלת אסתר. בקובץ חבור המעשיות והמדרשות, קושט', רע"ט; פירארה, שי"ד; ויניציאה, [שנ"ט]; וירונה, ת"ז; בקובץ אנגדת אנדות לרח"מ הורוויץ, הנ"ל, ד"צ, י"ם, תשכ"ז; ובתוך: אוצר מדרשים הנ"ל, עמ' 51—57.
- מדרש אחר על מגלת אסתר (על הפסוקים איש יהודי וגו' עד בערב היא באה). נדפס בתוך: בית המדרש לילינק, ח"א, עמ' 19—24 [ועיין עוד על זה ר"ש בובר, ב"פתח דבר" ל"ספרי דאגדתא", דף ג'].
מדרש ירושלמי על מגלת אסתר, ראה מס' 13 (בתי מדרשות).
39. מדרש מה רבו. מובא בהרבה ראשונים תחת שם זה. וכולם נמצאים בתוך פסיקתא חדתא לילינק (לעיל מדור ב', מס' 59). ונקרא בשם זה ע"ש התחלת המדרש "מה רבו מעשיך ה'" [העיר על זה ר"ש ליברמן במבוא ל"מדרש דברים רבה", ירושלים, ת"ש, עמ' XIV].
40. מדרש הנסיעה. כת"י תימני. [ליקוט מדרשים, תנחומים על נסיעת הנשמה מן עוה"ז אל עוה"ב] ע"י ר"מ גסטר, הצופה לחכמת ישראל, שנה י', תרפ"ו [= וזאת ליהודה], עמ' 83—93, ושנה י"א, תרפ"ז, עמ' 66—74.
41. מדרש עשר גליות (ג' נוסחאות). בס' עקטאן דמר יעקב מר"א כרמולי, [בריסל], תר"ב; בתוך בית המדרש הנ"ל, ח"ד, עמ' 133—136, וח"ה, עמ' 113—116; בקובץ אנגדת אנדות לרא"מ לונץ, ירושלים, תרמ"ד; בס' הלקוטים מר"א גרינהוט, ח"ג, ירושלים, תרנ"ט, ד"צ, ירושלים, תשכ"ז; ובתוך אוצר מדרשים הנ"ל, עמ' 433—439.
- ועפ"י כת"י (אדלר שבסמינר ניו-יורק) ע"י מ. היגר — הדאר, שנה יג, תרצ"ד, גל' יא, עמ' 166—168. ועפ"י כת"י (המוזיאום הבריטי) ע"י מ. איש-שלום — סיני, כרך מג, תשי"ח עמ' קצה—רו.
42. מדרש עשרה הרוגי מלכות. ראה מדרש אלה אזכרה.
43. מדרש פטירת אהרן. נדפס עם דברי הימים של משה רבנו, קושט', רע"ז;

- ויניציאה, ש"ד, שם, שס"ה, ועוד כ"פ; ובתוך: בית המדרש הנ"ל, ח"א, עמ' 91—95, ובתוך: אוצר מדרשים הנ"ל, עמ' 12—15.
44. מדרש פטירת משה רבנו. נדפס עם דברי הימים של משה רבנו הנ"ל, בתוך: בית המדרש הנ"ל, ח"א; נוסחא שניה, שם, ח"ו; בתוך: אוצר מדרשים הנ"ל, עמ' 361—385 (ה' נוסחאות); ובס' חלקת מחוקק לא. ז. הברמן, ירושלים ותל אביב, תש"ז, עמ' 37—81.
- נוסחא אחרת פרסם רש"א וורטהיימר עפ"י כ"י בתוך: מדרשים כתבי-יד, ירושלים, תרפ"ג, עמ' כ"ו/כ"ז [= בתי מדרשות, מהדורה חדשה, כ"א, עמ' רפ"ו/רפ"ז]. ועי' י. ל. וינברגר, מדרש על פטירת משה שנאבד, תרביץ, לח, תשכ"ט, עמ' 285—293.
45. מדרש שלשה וארבעה. (מיוסד על המספרים שלשה וארבעה). י"ל על-פי כ"י, עם מבוא והערות רש"א וורטהיימר, בתוך: אוצר מדרשים כתבי-יד, ח"א, ירושלים, תרע"ג, עמ' כ"ט—נ"ז [= בתי מדרשות, מהדורה חדשה, כ"ב, עמ' מ"ה—ע"ג]; ועי' רי"ד איינושטיין, בתוך: אוצר מדרשים, עמ' 536—541.
46. מדרש תמורה (להראות כי לכל יש תמורה חוץ מאחד שהוא הקב"ה). נדפס בס' שם הגדולים להרחיד"א, ליורנו, תקמ"ו, ובספרו מראית העין, שם, תקס"ה; בס' הפרדס לרש"י, קושט' תקס"ב; בודאפעשט, תרפ"ד; בס' אנגרת בראשית (מהדורת ר"א בן הגר"א), ווילנא, תקס"ב; בתוך: בית המדרש הנ"ל, ח"א; בס' ילקוט הרועים, ווארשא, תרמ"ה; בתוך: אוצר מדרשים הנ"ל, עמ' 580—583. פירוש להג"ל בס' סוד המרכבה לר' אברהם הכהן, קאפוסט, תקס"ט; גן המלך לר' שמשון יואל הלוי לבית שפירא, קארעץ, תקפ"ג. ועל-פי כ"י עם הוספות ע"י רש"א וורטהיימר, בתוך: אוצר מדרשים כתבי-יד, ח"ב, ירושלים תרע"ד; ובתוך: בתי מדרשות, מהדורה חדשה, כרך שני, עמ' קפ"ז—ר"א.
47. מדרשים והגדות. קטעים שונים על התורה, מכת"י ה"גניזה" שאין להם שם מיוחד. ע"י ר"ל גינצבורג, גנזי שכטר, ח"א, ניו-יורק, תרפ"ח. מדרש על פרשיות ויקרא צו שמיני, ע' 83—67. — מדרש על פרשת בהר ובחקתי, ע' 90—84. — מדרש על פ' במדבר, ע' 95—91. — מדרש על ס' דברים. פ' ואתחנן, ע' 106—103. — הגדה על טובי עין וצרי עין, ע' 211—210. — דרשה על כתובים המכחישים זה את זה, ע' 229—216. —

הגדה על ואשה אחת מנשי בני הנביאים, ע' 302—303. [הגדה של ואשה אחת מנשי בני-הנביאים, ב"אוצר טוב" לשנת תרל"ז-ל"ח, וב"אוצר מדרשים" לאייזנשטיין, עמ' 144—145].

48. מדרשים קטעים על התורה מכתבי-יד. מדרש לפרשת ראה, שופטים, תצא, י"ל ע"י רש"א וורטהיימר, בתוך: בתי מדרשות, ח"ד, ירושלים תרנ"ז עמ' י"א—י"ז; מהדורה חדשה, כ"א, שם, תש"י, עמ' רס"ה—רס"ט. — מדרש לפרשת האזינו, בתוך: מדרשים כתבי-יד להנ"ל, ירושלים, תרפ"ג, עמ' א'—ו' [= בתי מדרשות, כ"ב, שם, תשי"ג, עמ' קי"ג—קי"ח]. — מדרש וזאת הברכה, שם, עמ' קי"ט—קכ"ב.

49. מדרשים קטעים מכתבי-יד, נוסח חדש של מדרש על התורה, ע' ל"ה—ל"ט. — נוסח למדרש על בראשית ע' מ'—מ"ג. — "זו היא שנאמרה ברוח הקודש", ע' מ"ד—ס"ח. — קטע ממדרש לשמות, ע' צ"ב—צ"ו. — קטעים ממדרש על התורה, ע' קכ"ו—קל"ד. י"ל ע"י ר"י מאן בספרו: The Bible as Read . . . in the Old Synagogue, vol. I סינסינטי, 1940. קטעי מדרשים שונים ע"י ר"י מאן, בספרו הנ"ל, חלק ב, שם, 1966, עמ' קסז—רלט. לפרשיות חיי שרה, תולדות, וישלח, ויגש, בא-תצוה, ויקרא-שמיני, אחרי מות, בחקתי, במדבר, דברים, ועוד קטעים שונים.

49א. מטט', ראה מחלקה זו, מדור ב', מס' 62, פרקי היכלות, ג.

49ב. מלחמות בני יעקב, ראה מדרש ויטעו.

50. מסכת דאצילות (או: ברייתא דאצילות), בסוף אגדת בראשית (מהדורת ר"א בן הגר"א); בתוך: גנזי חכמת הקבלה לילינק, ליפסיא, תרי"ג; י"ם, תשכ"ט. בתוך: ילקוט הרועים, ווארשא, תרמ"ה; אוצר מדרשים הנ"ל, עמ' 67—69 ועם ביאור גנזי מרומים מר' יצחק אייזיק חבר, [יוהניסבורג], תרכ"ד; ירושלים, תרצ"ב.

51. מסכת גיהנם. בס' ראשית חכמה לר' אליהו די ווידאש, שער היראה, פרק י"ג; בסוף אגדת בראשית הנ"ל; בתוך: בית המדרש הנ"ל, ח"א, עמ' 147—149; עם ברייתא דשמואל הקטן, שאלוניקי תרכ"א; פפא"מ, תרכ"ג; בתוך: ילקוט הרועים הנ"ל; בתוך: אוצר מדרשים הנ"ל, עמ' 92/91. פירוש להנ"ל בס' גן המלך לר' שמשון יואל הלוי לבית שפירא, קארעץ תקפ"ג.

52. מסכת גן עדן, עם ברייתא דשמואל הקטן הנ"ל [ועי' רב פעלים, עמ' 43—44] ובתוך : אוצר מדרשים הנ"ל, עמ' 83—85.
53. מסכת חיבוט הקבר. בקונטרס חשבון האדם עם קונו לר' יצחק עקריש, קושט', [ש"ל לערך]; בסוף אגדת בראשית הנ"ל; בתוך : בית המדרש הנ"ל, ח"א. עמ' 150—152; בתוך : ילקוט הרועים הנ"ל; בתוך : אוצר מדרשים הנ"ל, עמ' 93/94; בסוף מסכת שמחות (מהדורת ר"מ היגר), ניו-יורק, תרצ"א, עמ' 253—261. [ועי' ראשית חכמה, שער היראה, פרק י"ב].
- נוסח חדש, בשם : פרקי חכום הקבר, עפ"י כת"י, ע"י מיכאל היגר, בתוך : חורב, כרך א', חוב' א' (ניסן, תרצ"ד), עמ' 102—104. פרק דין הקבר ע"י הנ"ל, בתוך : עלים, שנה שניה, וינה, תרצ"ו חוב' ג'ד, עמ' 79—80.
54. מסכת יראת חטא. ע"י ר"מ היגר בתוך : מסכתות זעירות, ניו יורק, תרפ"ט.
55. מסכת כלים (בעניני כלי בית המקדש). בס' עמק המלך לר' גפתלי הירץ ב"ר יעקב אלחנן, אמשטרדם, ת"ת, פרק י"א; בסוף אגדת בראשית מהדורת הנ"ל, ובהקדמתו לספרו רב פעלים, עמ' 16—18; בתוך : בית המדרש הנ"ל, ח"ב, עמ' 88—91; בתוך : אוצר מדרשים הנ"ל, עמ' 260—262.
56. מעין החכמה (מעניני עליית משה למרום). ויניציאה, שס"א (בקובץ ארזי לבנון); קראקא, ת"ח; ברלין, תס"ו; שקלוב, תקמ"ד; בקובץ עמודי שש, לבוב, תקמ"ה; פולנאה, תקנ"א, ועוד כ"פ; בתוך : בית המדרש הנ"ל, ח"א, עמ' 58—61; בתוך : ילקוט הרועים הנ"ל, ובתוך : אוצר מדרשים הנ"ל, עמ' 306—311 [ועי' רב פעלים, עמ' 82].
57. מעשה אברהם אבינו. בקובץ חבור המעשיות והמדרשות, קושט', רע"ט; פירארה, שי"ד; ויניציאה, [שנ"ט]; וירונה, ת"ז; בתוך : בית המדרש הנ"ל, ח"א וח"ב (ב' נוסחאות); בתוך : אגדת אגדות לרח"מ הורוויץ, ברלין תרמ"א, ד"צ, ירושלים, תשכ"ז; ובתוך : אוצר מדרשים הנ"ל, עמ' 2—7.
58. מעשה (ברייתא) דרבי יהושע בן לוי, בקובץ חבור המעשיות והמדרשות הנ"ל; בסוף אגדת בראשית, מהדורת ר"א בן הגר"א; בתוך : בית המדרש הנ"ל, ח"ב, עמ' 48—51; בתוך : ילקוט הרועים הנ"ל; ובתוך : אוצר מדרשים הנ"ל, עמ' 210—213.
- *58. מעשה מרכבה, ראה פרקי היכלות, א.
59. מעשה משיח. נדפסה עם ברייתא דשמואל הקטן, שאלוניקי, תרכ"א; פפא"מ. תרכ"ג.

59* ספר המעשים. ראה: מדרש הלל.

60. מפתח שלמה, על השבעת השדים והשטן וטבע אילנות ועשבים ובעלי חיים,

מיוחס לשלמה המלך ע"ה. י"ל ע"י הערמאן גולאנץ. אוקספורד 1914.

60*. מרכבה רבה, ראה מחלקה זו, מדור ב', מס' 53.

60** גחמד, ראה פרקי שירה.

61. סדר הרחיצה הגדולה (לנפטר), המיוחס להלל הזקן. נדפס בס' לחם הפנים,

לר"מ יקותיאל קויפמן, בקונטרס אחרון לש"ע יו"ד ח"ב, הענא, תע"ו,

סי' שנ"ב. וראה קובץ על יד, מקיצי נרדמים, ירושלים, תרצ"ט. וכן הדפיסה

הרב טולידאנו בתשובותיו ים הגדול מכ"י בפרק "מעשה המת להלל הזקן",

ובס' מעבר יבק, ח"א, דף ל"ו. ובס' גשר החיים לר"מ טוקצינסקי.

62. ספר הרזים, הוא ספר כשפים מתקופת התלמוד, י"ל ע"י מרדכי מרגליות,

ירושלים תשכ"ז.

[עיין פקסימיליא של הכת"י ב"תורה שלמה" לר"מ כשר, חלק כב

(ירושלים תשכ"ז), בהשלמות למילואים לפ' כי תשא, דף 189—192. ועיין

ח. מרחביה, קרית ספר, כרך מ"ב, תשכ"ז, עמ' 297—303; וקונקורדנציה

לספר הרזים (הפועל והשם) על-פי מהדורת מ. מרגליות בידי שמעון שרביט

ועמוס דודי, בעריכת מ"צ קדרי. תל-אביב תש"ל].

63. ספרא דחנוך. בקובץ דברי הימים של משה רבנו, קושט', רע"ז; ויניציאה,

ש"ד; שם, שס"ה; בתוך: בית המדרש, ח"ב; בתוך: אוצר מדרשים, עמ'

183—185.

ותרגום חדש, בתוך הספרים החיצונים, כרך ראשון, ספר ראשון. [ספר בשם

זה מובא בזהר בכמה מקומות ובספר הקנה (קוריץ תקמ"ד, דף ק"ז ע"א)].

השווה פרקי היכלות, ג.

64. פירוש שם מ"ב אותיות, כו' נתנם לר' ישמעאל כו', נדפס מכ"י ע"י

ג. שלום, בתוך כתבי-יד בקבלה, ירושלים, תר"צ, עמ' 213—217.

64*. פרקי חבוט הקבר, ראה מסכת חיבוט הקבר.

65. פרקי משיח. נדפסו עם ס' אליהו, שאלוניקי, תק"ג; ירושלים, תרצ"ה;

בתוך: בית המדרש, ח"ג, עמ' 68—78; בתוך: אוצר מדרשים, עמ' 392—394.

וע"י יהודה אבן-שמואל, בספרו מדרשי גאולה, עמ' 332—344 (ועיי"ש עמ'

429—437).

66. **פרקי שירה** (פסוקי שירה ותהלה הנאמרים מכל הנבראים). פראג [ש"ן].
ועם פירוש ר' משה בר' יוסף מטראני, בספרו בית אלקים, ויניציאה, של"ו;
ווארשא תרל"ב. ובשם: נחמד, [זאלקווא, תק"ג]; ווארשא, חש"ד.
ועם פירוש מספרים תהלות ה', מר' חנניה יגל ממונציליצי, ופירוש שפתי
רננות, מבנו ר' גמליאל, מנטובה, תכ"א.
ועם פירוש שיח יצחק, מר' יצחק בר' מאיר ניקלשבורג, ופירוש שער שמעון,
מאחיו ר' שמעון וואלף, ויניציאה, תכ"ד.
ועם פירוש שדה בוכים, מר' יוסף בר' שלמה דרשן מפוזנא, פפד"א, תל"ט.
ועם פירוש מר' ישעיה הלוי הורוויץ בפ"י התפלות שלו שער השמים,
אמשטרדם, תע"ז; שם, ת"ק—ב'.
ועם פירוש פי אליהו מר' אליהו ב"ר יצחק משה דיין, אלטונה, תצ"ה.
ועם פירוש מר' יעקב עמדין, בפ"י התפלות שלו, אלטונה, תק"ה—ח'.
ועם פירוש כנף רננים לר' חנוך זונדל לוריא, קראטאשין, תר"ב, ועוד כ"פ.
ועם פירוש תוספת היים, לר' חיים ישעי' הכהן הלבנסברג, לובלין תרמ"ו. ועם
פירוש פרק בשיר, לר' יחיאל בנימין [קפלן], וילנא תרנ"ט. ועם פירוש שם
משמעון, לר' שמעון יהודה גולדבליט, לאדו תר"ץ.
ועם שלושה פירושים, לר"י עמדין, רב"ב גליקסמן, ומבי"ט, לודז, תרצ"ד.
פירוש להג"ל בס' גן המלך לר' שמשון יואל הלוי לבית שפירא. קארעץ
תקפ"ג.
מהדורה מדעית ומבוא ע"י מלאכי בית-אריה, ירושלים תשכ"ז.
67. **פרקי תשובה וגיהנם**. קטעים מכת"י ע"י ר"ל גינצבורג, בתוך: גנזי
שכטר, ח"א, ניו-יורק, תרפ"ח, עמ' 188—205.
[ראה מאמרו של הר"ש ליברמן בספר היובל לגינצבורג, ניו יורק, תש"ו,
עמ' רנ"ה ואילך].
68. **צוואת נפתלי**. עפ"י כת"י, עם מבוא והערות רש"א וורטהיימר, נספח
לס' פרקי היכלות רבתי, ירושלים, תרמ"ט [= פתי מדרשות, מהדורה חדשה,
כ"א, עמ' קפ"ט—קצ"ט]. ובפ"ע: ווארשא, תרנ"ח.
ועפ"י כת"י ע"י ר"מ גסטר, בתוך: Society of Biblical Archaeology
vol. 16 [= Studies and Texts, vol. 3, 22—30]
ובתוך: אוצר מדרשים לאייזנשטיין, עמ' 236—238 [ראה לעיל, תנ"ך

- והתרגומים, מספר 6, צוואת השבטים. וראה עוד אנדה מבני יעקב (לעיל מס' 13), ועיין תורה שלמה, פ' ויחי, עמ' 1887].
- צוואת ר' אליעזר הגדול, ראה לעיל מספר 5.
69. פרק ראיות יחזקאל. מכ"י ה"גניזה", ע"י ר"י מאן, בתוך: הצופה לחכמת ישראל, שנה ה' בודפסט, תרפ"א, עמ' 256—264.
- וע"י רש"א וורטהיימר, בתוך: מדרשים כתבי-יד, ירושלים, תרפ"ג, עמ' ס"ה—ע"ב [= בתי מדרשות, מהדורה חדשה, כ"ב, עמ' קכ"ה—קל"ד].
- ועל-פי כת"י ופירוש מאת איתמר גרינולד — טמירין, כרך ראשון, ירושלים, תשל"ב, עמ' קא—קלט.
70. שבעה היכלות. בתוך: אוצר מדרשים הנ"ל, עמ' 123—126.
- מקורו בזהר פ' פקודי, ונדפס בתרגום עברי בס' פרדס רמונים לרמ"ק, שער היכלות הקליפות, ובס' ראשית חכמה, לר' אליהו די וידאש, שער היראה, פרק י"ג.
71. שבעים שמות דמטטרון. י"ל ע"י ר' משה גראף, [אמשטרדם], תל"ח. ובשם ספר החשק, עפ"י כת"י ע"י ר' יצחק מאיר עפשטיין, לבוב, תרכ"ז. [עיין על זה בספר השנה של בריל, ח"א, עמ' 224, וח"ב, עמ' 211, ורא"א הרכבי ב"הגת", פטרבורג, תרנ"ה, עמ' 94. ועיין עוד רב פעלים לר"א בן הגר"א, עמ' 93—94. ועיין ר' שלמה אהרן וורטהיימר, בתי מדרשות, מהדורה חדשה, כרך שני, ירושלים תשי"ג, עמ' של"ט—ש"מ].
72. שעור קומה. נדפס בתוך ספר רזיאל, אמשטרדם, תס"א, דף ל"ז; מעזיבות, [תקע"ח], דף מ"א/מ"ב; יוועפאף, תרל"ג, דף ל"/ל"א; ווארשא, תרמ"א, דף כ"ה/כ"ט, ובכל הדפוסים של הס' הנ"ל; ובתוך: אוצר מדרשים הנ"ל, עמ' 561/562.
- פירוש לר' אברהם הכהן, בספרו סוד המרכבה, קאפוסט תקס"ט.
- ועל-פי כ"י עם שינויי גוסחאות ע"י ר"ש מוסאיוב, בספר מרכבה שלמה, ירושלים, [תרפ"א].
- [ראה תורה שלמה יתרו כרך ט"ז, עמ' 304].